

Những trẻ n bão đổ vào miền Trung Việt Nam khi n khắp n i i kêu gọi nhau c u giúp các đ ng bào lâm n n.

Chúng tôi i nh trẻ n bão i t năm Thìn, 1964. Tháng M i năm đó, báo chí loan tin bão i t làm hàng ch c ngàn đ ng bào m t nhà c a, không đ th c ăn; nhi u thanh niên, sinh viên đã t đ ng h p i bàn chuy n “c u i t.” H thu c nhi u đoàn th , nh nam và n H ng Đ o, thanh niên, sinh viên Ph t t , thanh niên, sinh viên Công Giáo, thanh niên thi n chí, các h i sinh viên V n Khoa, Khoa h c, tr ng K Thu t Phú Th , h c sinh Cao Th ng, vân vân. Những khi h p nhau thành i p m t t ch c t m th i lo vi c c u tr h không c n xin phép đoàn th c a h . H cũng không c n ph i xin phép chính quy n, lúc đó c Phan Kh c S u là qu c tr ng. Phong trào “c u i t” này ch kéo dài trong m y tháng r i gi i tán, nh ng đã g i đ c nhi u đoàn sinh viên, h c sinh ra miền Trung đem theo qu n áo, chăn m n, th c ph m và ti n quy n góp đ c i Sài Gòn và các thành ph i n đ n t n tay các n n nhân.

Khi phong trào kh i lên, các báo đài đ u loan tin. Sinh viên, h c sinh t đ ng đ n ghi tên tham đ . Chính quy n lúc đó không nghi ng , không ngăn c n mà còn khuy n khích b ng cách giúp đ ph ng ti n di chuy n. C Phan Kh c S u và ông B Tr ng Phan Quang Đán cho m kho c a B Xã H i, nh các thanh niên đem ph m v t đ n t n tay đ ng bào, h bi t đ ng dây đó nhanh chóng h n gu ng máy c a nhà n c và không lo b m t mát. M i đoàn thanh niên t 50 đ n 100 ng i g m đ sinh viên, h c sinh các tr ng, đ c B Giáo D c cho ngh h c, các giáo s đ c ngh d y đ tham đ vi c nghĩa trong hai, ba tu n.

Công tác xã h i đó là m t kinh nghi m s ng quý báu cho gi i tr . Vì h có đ p ch ng ki n nh ng ng i b ho n n n và m r ng đ c t bi, ch ng ki n c nh chi n tranh mà tr c đó h ch đ c tin t c trên báo chí. Nh th mà h s ng th t trong tình yêu n c th ng nòi, thêm ý th c v trách nhi m c a mình đ i v i đ t n c, và nuôi đ ng lý t ng ph c v su t cu c đ i c a h .

“Ai cũng có một thời trai trẻ,” đó là m t câu th c a m t b n tr vi t vào th i 1960, 70. Th h i n lên trong th i đó r t đ n y sinh lòng nhi t thành mu n ph c v xã h i chung quanh. Ph i nói năm 1964 m đ u m t phong trào thanh niên i miền Nam Việt Nam, nh chính quy n m i cho ng i dân đ c t do h n. Trong m y năm sau đó xã h i công dân i miền Nam phát tri n m nh vì chính quy n tin t ng vào đám thanh niên có thi n chí. Bao nhiêu đoàn th tr ra đ i, m t ph n phát xu t t các tôn giáo nh ng đa s là nh ng nhóm ng i t nguy n t đ ng h p nhau. C 10 ng i, 20 ng i tr h p i là có th thành i p m t t ch c, xin B Thanh Niên công nh n và đ c B N i V cho phép. T đó h phát tri n thành nh ng đoàn th hàng trăm, hàng

ngàn người, từ các thành phố lan ra các tỉnh, quốc. Tất cả đều nêu cao lý tưởng quốc gia xã hội, giúp đỡ đồng bào. Chính phủ miền Nam lúc cũng chấp nhận đoàn thể thanh niên để chi phối hoặc hướng dẫn những không thành công như các tổ chức tự do và tự nguyện của tự nhân. Sau năm 1971 thì phong trào này bắt mất như vì áp lực của chiến tranh khi các sinh viên, học sinh phải lo học nhiều hơn, nhiều người phải gia nhập quân đội, và nhiều thanh niên khác được lôi cuốn vào những phong trào chính trị hơn là xã hội.

Những trong khoảng 5, 6 năm từ 1964 trở đi, tôi trở về miền Nam đã sống những ngày rất đẹp như từ do hoạt động. Các thanh niên, sinh viên họp nhau để học tập. Các sinh viên, học sinh họp nhau để làm công tác giúp ích. Các đoàn thể tự nguyện không có cách nào khác là phải sống theo các quy tắc tự do dân chủ, vì thanh niên không chấp nhận cách nào khác. Trong khi làm các công việc của thể, họ rèn luyện bản thân, họ nuôi dưỡng lý tưởng. Các bản từ này đã trở thành những hoạt động để phát sinh mặt xã hội công dân năng động, là nền tảng của mặt chính dân chủ. Không có mặt từ những học dân chủ nào họ hiểu biết về các sinh hoạt thanh niên tự do, tự nguyện.

Khi nói đến xây dựng chế độ dân chủ tự do người ta thường nghĩ đến việc thiết lập mặt bản hiện pháp mặt, xây dựng các thể chế, lập ra mặt chính quy định mặt, vân vân. Những mặt chế độ dân chủ có bản về hay không là do xã hội công dân có thể mạnh hay không. Khi các công dân mặt nước, trong từng khu phố, từng làng xóm biết từ động, tự nguyện họp nhau cùng thảo luận và tìm cách giải quyết các nhu cầu chung, không cần đến chính quyền kêu gọi hoặc ra lệnh, khi đó họ đang sống tự do dân chủ và xây dựng dân chủ. Thói quen đó được huấn luyện lâu ngày cho thêm bản chất, thì nền dân chủ sẽ bản về. Ngày xưa Phan Châu Trinh khuyên dân ta phải bản bản dân trí, phải nâng cao dân khí. Phương pháp bản bản và nâng cao không gì bản phát triển xã hội công dân (civil society). Trong nước hiện giờ hay dịch là “xã hội dân sự,” mặt từ ngữ không diễn tả đầy đủ ý nghĩa của vai trò các công dân tự do, tự nguyện, để lập và ngang hàng với chính quyền. Trong đảng Cộng Sản Việt Nam cũng đang bàn đến nhu cầu phát triển xã hội dân sự. Những mặt “xã hội dân sự” do chính quyền chấp theo nhu cầu của họ, mà không do các công dân tự nguyện đứng ra làm lấy, thì không phải là “xã hội công dân.” Vì vậy cần phải chính danh từ.

Năm 1964 đánh dấu mặt thì tôi kể giải từ về miền Nam Việt Nam phát triển thành những đoàn thể tự nguyện với lý tưởng quốc gia xã hội. Giải những mặt để bản vào Mùa Xuân, không khí thay đổi trong xã hội thì đó tạo cơ hội cho bao nhiêu thanh niên có dịp sống cuộc đời có ý nghĩa.

Tuần trước, mặt nhóm anh em cùng hoạt động trong thời gian đó mặt họp mặt với nhau ở Thiển Viên Tánh Không, miền Nam California. Đó là những người đã khải xạ và hoạt động trong phong trào Thanh Niên Chí nguyện, thành lập năm 1964. Về từ thì thiển viễn, thầy Thông Triết

trở lại khi xuất gia cũng là mặt Thanh Niên Chí Nguyện, mà nhóm này do anh Trần Ngọc Báu, mặt bên cạnh chủ tịch Sinh Viên Công Giáo khi còn cùng các thanh niên thiện chí khác. Các thanh niên chí nguyện đã huấn luyện được khoảng 300 thanh niên, gọi đi tới các làng thôn hẻo lánh để sống chung và phục vụ đồng bào trong thời gian từ 6 tháng trở lại. Các thanh niên, sinh viên này giúp đồng bào cải thiện vật chất, vật sinh. Họ mang nếp dạy học và dạy con em trong làng với cách cởi mở có đạo lý trong gia đình, trong xã hội. Họ giúp đồng bào sáng tạo nghề mới, trồng cây, chăn nuôi, cải thiện kỹ thuật canh nông. Ngày nay đã có tuổi già 80, những thanh niên chí nguyện này gặp nhau với công nhận họ đã dùng tuổi trẻ của mình vào những việc hữu ích. Điều đáng tiếc cho phong trào này là sau thời gian công tác ở miền làng, họ không thiết lập được những cơ cấu tổ chức để tiếp tục công việc đang làm. Là Khai dân trí, họ nghĩ dân khí như Phan Châu Trinh đã kêu gọi từ đầu thế kỷ 20.

Cùng thời gian đó, mặt tịch chủ khác phát xuất từ Viện Cao Đẳng Phật Học là trường Thanh Niên Phật Học Xã Hội được Giáo Hội Phật Giáo Việt Nam Thống Nhất thành lập, cũng theo đuổi các mục tiêu trên. Điều đáng biết là các tác viên Thanh Niên Phật Học Xã Hội đến mỗi làng đều có mặt thời gian nhiều năm, liên tiếp thay phiên nhau giúp đồng bào phát triển vật chất, giáo dục, kinh tế và tịch chủ cuộc sống chung với tính cách các công dân, không cần chính quyền giúp đỡ hoặc ra lệnh hủy. Những hoạt động của xã hội công dân được gieo rắc những năm đó ngày nay vẫn còn tiếp tục sống, nhiều tác viên Thanh Niên Phật Học Xã Hội vẫn âm thầm hoạt động phục vụ dù không còn được tiếp hợp trong mặt tịch chủ nào nữa. Vì khi mặt thanh niên đã quyết định dùng cuộc đời của mình cho có ích thì lý tưởng đó không bao giờ mất.

Thanh Niên Chí Nguyện và Thanh Niên Phật Học Xã Hội chỉ là hai thí dụ trong rất nhiều nơi có thanh niên, sinh viên, học sinh trong thập niên 1960-70 cùng ý thức và nhu cầu phục vụ và quyết tâm theo đuổi lý tưởng giúp ích đồng bào. Có những Thanh Niên Phật Học Xã Hội đã phục vụ ba tháng trong một làng miền núi thuyết phục được đồng bào đoàn kết ưu tiên mỗi nhà để sống theo lối mới. Có những Thanh Niên Chí Nguyện là sinh viên con nhà giàu ở Sài Gòn đã xung phong làm việc dưới tiêu công cộng trong trại tị nạn để làm gương cho đồng bào ý thức bên phía người vật sinh chung. Những người ta có thể hăng hái và bên chí, nhưng nếu không vật, vì các bên trẻ này biết họ đang sống mặt cuộc sống có ý nghĩa, có lý tưởng, mặt cuộc đời rất đẹp, đáng sống!

Trong tuổi này, chính quyền Cộng Sản sắp đưa mặt số nhà trí thức trẻ ra tòa. Họ cũng là những thanh niên khát khao sống với lý tưởng, và họ đã chọn con đường đấu tranh cho tự do dân chủ. Bao nhiêu thanh niên khác đang cần được tự do để được sống có ý nghĩa.

Ngay bây giờ ở trong nước ta có hàng triệu thanh niên, sinh viên, và học sinh đang mùn sùng cuộc đời có lý tưởng, có ý nghĩa. Dù không được phép chính thức, các đoàn thể như Hội

Ai cũng có một thời tuổi trẻ

Tác Giả: Ngô Nhân Dũng

Thứ Ba, 06 Tháng 10 Năm 2009 20:36

Đào, Gia Đình Phật Tử, các đoàn thể thanh niên Công Giáo đã hoạt động trở lại. Họ cũng nuôi dưỡng lý tưởng phục vụ. Trong mấy năm vừa qua khi các thiếu niên sinh tại Tu Viện Bát Nhã mở những khóa tu tập cuối tuần, những ngày quán niệm, có hàng ngàn thanh niên, sinh viên, học sinh từ các thành phố đã kéo về tham dự. Tất cả đó, họ biết thế nào là sống an lạc, hạnh phúc, và họ muốn chọn một đời sống có ý nghĩa.

Chỉ có một điều ước khiến hiện nay còn thiếu là giới trẻ tại Việt Nam không được học không khí từ do của thời 1964 như chúng tôi đã trải qua. Mà vì thế, xã hội công dân cũng không được phát triển từ đó nữa. Những chúng ta biết thanh niên Việt Nam không muốn sống cuộc đời vô vị, không có con cái của các đời gia. Họ đâu không muốn bê tha trà đĩnh tiêu遣, không muốn sa vào cái bẫy ma túy, nếu có cơ hội nuôi dưỡng lý tưởng phục vụ. Ai cũng có một thời tuổi trẻ, và không ai muốn bỏ phí. Chỉ nhìn vào cuộc sống của các thiếu niên sinh Bát Nhã trong những ngày họ đến và qua. Họ là những người mới biết và tu tập Đạo Phật trong vòng mấy năm! Nhìn họ không sợ hãi, không chán nản, chúng ta có thể tin vào chí khí cao thượng, khát khao sống lý tưởng của tuổi trẻ Việt Nam. Họ là một biểu tượng cho niềm tự hào và niềm hy vọng cho dân tộc.

Cho nên bây giờ khi chúng ta đòi cho người Việt Nam được sống tự do, tự do hết phải đòi cho các thanh niên, sinh viên, học sinh được sống có lý tưởng, được tự do phục vụ được bảo. Như các bạn trẻ Bát Nhã chúng tôi, tuổi trẻ Việt Nam là một kho tàng của đức dùng để phục vụ đời người. Chỉ cần được tự do tập hợp và tự do phục vụ, họ cũng sẽ trở thành những viên đá xây dựng xã hội công dân làm nền tảng cho chế độ tự do dân chủ trong tương lai. Nếu không, một thế hệ thanh niên sẽ bỏ phí phẩm.